

WIM VANDEKEYBUS MET 'NIEUWZWART' OP THEATER AAN ZEE

Rauwe kreten uit niemandsland

In 'Nieuwzwart' onderzoekt de choreograaf Wim Vandekeybus de grens tussen rock en poëzie. Peter Verhelst tekent voor de tekst, Mauro Pawlowski voor de muziek.

TAZ#2009
THEATERAANZEE.BE OOSTENDE 20/17 - 08/18

'Nieuwzwart' zoekt de grens op tussen dier en mens. © Josep Aznar

SARAH VANKERSSCHAEVER

'Het sippelen van de tijd die er niet langer toe doet van de muren afstromend zonlicht dat er niet langer toe doet dit is het nieuwe zwart, dit is de zachte nacht van ons als we met gestrekte armen naar de sterren staan te kijken'

Het dateert van *Sonic boom* in 2003 dat de choreograaf Wim Vandekeybus en de schrijver Peter Verhelst samen een voorstelling maakten. Voor *Nieuwzwart* slaan ze opnieuw de handen in elkaar, bijgestaan door Mauro Pawlowski, die voor de muziek instaat. Er staat veel jong volk op de scène. Pawlowski bracht twee verse muzikanten mee om de voorstelling te begeleiden. Ook Vandekeybus zocht een nieuwe ploeg van zeven jonge dansers, vier mannen en drie vrouwen. De tekst van Verhelst wordt afwisselend vertolkt door Gavin Webber en Kylie Walters. Wie voor een avond *Nieuwzwart* gaat, krijgt dus ofwel een vrouwelijke, of een mannelijke versie te zien.

Van de 'zachte nacht' die Peter Verhelst in zijn tekst vermeldt, is in de voorstelling weinig te merken. In een donker niemandsland vol knisperende folie laat de mens zich van zijn dierlijkste kant zien. De dansers bewegen laag tegen de grond en gebruiken hun vier poten om te sluipen. Ze springen en vallen, samen en apart.

Mauro en zijn band gaan hard: op een platform dat boven het podium zweeft, timmeren ze op het binnenwerk van piano's en slaan ze rock uit hun gitaren. Het drijft de

dansers tot waanzin, maar laat het net die zwetende, hijgende krankzinnigheid zijn die hen menselijk maakt. Gaandeweg maken ze zich van de grond los en dienen hun benen niet langer om zich van elkaar weg te slepen, maar om hun lichamen bij elkaar te brengen. De confrontatie is krachtig, zodat kijken soms pijn doet, later ook zacht wanneer de dansers elkaar helpen om 'met gestrekte armen naar de sterren te kijken'. Met *Nieuwzwart* lijkt Wim Vandekeybus zijn energetische danstaal tot het uiterste te drijven. De spanning ligt niet langer in het berekende risico (zoals in zijn bekoonde *What the body does not remember*) maar in de grens tussen instinct en cultuur, tussen dier en mens. Wat we zien, is een rauw evenwicht tussen rock en poëzie dat niet wil betoveren, maar moet overdonderen. *Nieuwzwart* vraagt immers ook aan de toeschouwer dat hij een inspanning levert: blijven kijken naar een ongenadig spel waarin wordt geduwd en gesleurd, tot de dansers zuchten van pijn.

'Val over me heen val me tot leven en opnieuw zodat aan mij een eind kan komen'

Nieuwzwart is kokhalzend en stuiptrekkend tot leven komen, anderhalf uur lang.

Nu zaterdag en zondag op Theater aan Zee in Oostende (Kursaal). Tickets: 059-56.20.16. Daarna op tournee.

ONLINE
www.ultima vez.com

Mauro: 'Ik moest schroom overwinnen'

Mauro Pawlowski deelt in 'Nieuwzwart' het podium met de zeven dansers van Wim Vandekeybus. Hoe is het zover kunnen komen?

Hebt u iets met dans?

'Ik heb iets met goede dingen. Wim en ik kennen elkaar al langer, maar het heeft tot *Nieuwzwart* geduurd voor we gingen samenwerken. De tijd was blijkbaar rijp.'

Hoe verliep die samenwerking?

'Het was een vlot maar zeer intens werkproces. De band was van bij het prille begin bij de creatie betrokken. Terwijl de dans ontstond, componeerden wij de muziek.'

Muziek componeren voor thema's als 'de tijdloze ziel' lijkt niet eenvoudig.

'Ik ken het werk van Ultima Vez, dus ik wist wat er verwacht werd. Wim en ik hebben niet bijster veel gepraat. Hij vertelde me dat er weinig geacteerd zou worden en *that's it*. We baseerden ons met de band vooral op de sfeer en op de choreografie.'

Hoe beïnvloeden de dansers en de muzikanten elkaar op de scène?

'Omdat het live muziek is, kunnen we inspelen op de bewegingen. Soms tillen wij de dynamiek op, soms de dansers, maar vaak is het onduidelijk wie voor de verandering zorgt.'

Die ingrepen zijn best hevig...

'We spelen harde rock, dat klopt. Maar er klinken ook andere invloeden door, zoals folk, en in elke voorstelling wordt er geïmproviseerd.'

In 'Nieuwzwart' zijn jullie meer dan een live band?

'Wim gaf ons een rol, dat was even slikken. We moeten met lampen "zoeken naar leven" op het donkere podium. Op het einde krijg ik zelfs een paar lijnen tekst. Dat veroorzaakte lichte paniek: ik ben een muzikant, dus mijn lichaam is geen instrument zoals dat wel het geval is bij een danser. Het was plezierig, maar ik moest schroom overwinnen.'

Hoe ervaart u de voorstelling?

'*Nieuwzwart* voelt aan als de film *2001: A Space Odyssey*. Met onze werkpakken op ons zwevende platform lijken we ruimtevaarders. Verder zie je op het podium veel en hard contact en evenveel zweet, wat de voorstelling zeer menselijk maakt. *Nieuwzwart* bekijk je best zonder enige voorkennis: zodra je opgesloten zit in de zaal, is het aan de toeschouwer om de indrukken te absorberen.'

Mauro in 'Nieuwzwart': 'We moeten met lampen "zoeken naar leven" op het donkere podium.' © Pieter-Jan De Pue